Algemene Beschouwingen Programmabegroting 2027

Voorzitter,

Na ruim tien jaar oppositie maakt Progressief Beek nu deel uit van de coalitie. Voor ons ligt een sluitende begroting 2027. Het meer-jaren perspectief laat evenwel tekorten zien. De omvang van deze tekorten zijn afgenomen ten opzichte van de vorige begroting. Dit maakt dat wij een andere afweging maken naar het totaal oordeel over de nu voorliggende begroting. Voor de jaren 2028 en verder zijn er financiële uitdagingen voor de gemeente Beek. Het betekent dat wij in 2028 de financiële uitdagingen moeten vertalen in uitvoerbare en financieel realistische keuzes voor een stabiele financiële toekomst. Vandaag ligt er een overgangsbegroting die inzet op continuïteit, stabiliteit en uitvoering van genomen besluiten. Daarin herkennen we ons.

Een begroting is meer dan cijfers. Wie naar de investeringsagenda kijkt, ziet stenen, maar daarachter staat onze sociale infrastructuur: plekken waar kinderen leren, inwoners sporten en mensen elkaar ontmoeten. Investeren in stenen is ook investeren in mensen.

Investeren in de toekomst

Wij staan daarom achter noodzakelijke investeringen in onder andere KC Baeks Kompas, De Haamen, de Keutelbeek en Water in Balans. Richting de Begroting 2028 komt ruimte om te herprioriteren. Fasering waar dat verantwoord kan sluiten wij niet uit. Wij zijn blij met het strikter begrotingsbeleid en de nu voorliggende realistische begroting.

Daarmee verdwijnt het financiële ravijn echter niet. Het ravijn los je niet op door noodzakelijke investeringen stil te zetten. Je lost het ook niet op door financiële risico's te negeren. Daarom kiezen wij voor uitvoeren wat nodig en besloten is, én voor tijdige herprioritering richting 2028.

Daarom vragen wij het College toe te zeggen dat de raad volgens paragraaf 5 van de *Raadsinformatiebrief Proces richting Begroting 2027 en financiële voorbereiding Begroting 2028* actief wordt meegenomen via inventarisatie, raadsconsultatie, scenario's en de Kaderbrief 2028. Liggen planning en voorbereiding nog op koers? Kan de raad vóór de scenariofase daadwerkelijk richting geven?

Rioolheffing

Voorzitter, investeren in een toekomstbestendig Beek betekent ook investeren in klimaatadaptatie en riolering. Daardoor stijgt de rioolheffing de komende jaren. Zo pakken we wateroverlast aan waar inwoners al jaren last van hebben. Dat is nodig, maar het betekent wel dat de rioolheffing de komende jaren stijgt. Juist dan moeten wij oog houden voor inwoners die iedere lastenstijging zwaar voelen.

De memo over kwijtschelding laat helaas zien dat inwoners met een laag inkomen maar een eigen woning doorgaans niet voor kwijtschelding in aanmerking komen, omdat de woning als vermogen telt. Dat kan bijvoorbeeld ouderen met alleen AOW raken. Die inwoners vallen tussen wal en schip. Dat is precies wat wij in het coalitieakkoord hebben afgesproken te voorkomen.

Wij vragen het College daarom een toezegging: stuur met de aanslag gemeentelijke belastingen 2027 een begrijpelijke bijsluiter mee. Waar kunt u terecht als u het niet redt? Denk aan minimabeleid, bijzondere bijstand, schuldhulpverlening, de energiecoaches en de Lokale Aanpak Isolatie. En zorg voor een vast aanspreekpunt dat mensen echt verder helpt. Want een regeling die niemand kent, helpt niemand. Op termijn willen wij toe naar een aanpak waarin we per huishouden kijken wat nodig is, in plaats van mensen langs regeling na regeling te sturen.

Openbare Ruimte

Dezelfde toekomstgerichte blik willen wij terugzien in onze openbare ruimte. Groen helpt tegen hitte en wateroverlast, nodigt uit tot bewegen en maakt buurten aantrekkelijker. Daarom dienen wij samen met CDA Beek en Beek Lokaal de motie *3-30-300 meetbaar maken* in. Drie bomen direct in het zicht, 30 procent bladerdek in een wijk en maximaal 300 meter tot een park, plantsoen of andere groene hoek. Met een nulmeting per kern en, waar mogelijk, per wijk kunnen we gericht vergroenen waar de achterstand het grootst is en de voortgang via de P&C-cyclus volgen.

Fietsvriendelijkheid

Groene en leefbare kernen vragen ook om veilige en gezonde mobiliteit en dat zien we terug in de motie *Fietsvriendelijk Beek* die we samen met CDA Beek en Beek Lokaal indienen. Daarmee vragen wij om een samenhangend netwerk van veilige fietsverbindingen, veilige school-thuisroutes zodat een kind van acht zelf naar school kan fietsen, prioriteit voor onveilige kruispunten en goede fietsparkeervoorzieningen concreet te verwerken in het mobiliteitsbeleid. Zo geven wij het mobiliteitsbeleid een steun in de rug.

Oproep

Beide moties horen bij dezelfde beweging: een openbare ruimte waarin mensen prettig, gezond en zelfstandig kunnen leven.

Wij doen daarbij een bredere oproep. Neem bij werkzaamheden in de openbare ruimte integraal ruimte mee voor ontmoeting, bewegen en inclusie. Denk aan toegankelijke wandelroutes, bankjes en rustpunten, veilige speel- en beweegplekken, drempelvrije overgangen, voelbare markeringen en toestellen die ook vanuit een rolstoel bruikbaar zijn. Iedereen moet kunnen deelnemen, ongeacht een beperking. De Raad nam eerder unaniem onze motie over inclusieve speeltoestellen aan. Wij horen graag van het College hoe het met de uitvoering staat.

Voorzitter, Progressief Beek steunt deze begroting. Niet omdat de financiële zorgen voorbij zijn, maar omdat deze begroting investeert in de basis van onze gemeenschap en een realistischer vertrekpunt biedt voor de keuzes richting 2028.

Wij nemen die verantwoordelijkheid met een herkenbare lijn: sociaal, groen, inclusief én financieel zorgvuldig.

Het kan in Beek! Tot zover in eerste termijn voorzitter.